

РАЗДЕЛ VI.I. ОБЩИ ПРАВИЛА

Общи принципи и основания за прилагане на СИДДО

НОРМАТИВНА УРЕДБА

Чл. 135 от ДОПК

Чл. 136 от ДОПК

Чл. 136а от ДОПК

I. Увод

Спогодбата е междудържавен договор, който установява правила за избягване на двойното данъчно облагане в области, където данъчните юрисдикции на две държави се пресичат. **Двойно данъчно облагане** е налице, когато едно лице за един и същи доход и в един и същи период се облага с идентични данъци в две или повече държави. Целта на тези спогодби е да бъде избегнато двойното данъчно облагане.

II. Общи принципи

В Глава шестнадесета на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), озаглавена „Особени производства“ е регламентирана и процедурата за прилагане на спогодбите за международното двойно данъчно облагане (накратко СИДДО) по отношение на доходите и имуществото на чуждестранните лица. По-конкретно процедурата по СИДДО е относно прилагане на данъчните облекчения, предвидени във влезлите в сила спогодби за тази категория лица.

1. Удостоверяване

Процедурата по СИДДО се прилага след задължително удостоверяване, от страна на чуждестранното лице пред органа по приходите, на следните изрично предвидени обстоятелства:

- че е местно лице на другата държава по смисъла на съответната спогодба;
- че е притежател на дохода, който е от източник в Република България;

РАЗДЕЛ VI.I. ОБЩИ ПРАВИЛА

Общи принципи и основания за прилагане на СИДДО

- че не притежава място на стопанска дейност или определена база на територията на Република България, с които съответния доход е действително свързан; и
- че са изпълнени особените изисквания за прилагане на СИДДО или отделни нейни разпоредби по отношение на определени в самата СИДДО лица, когато такива особени изисквания се съдържат в съответната СИДДО.

За удостоверяване на изброените четири обстоятелства във връзка с прилагане на процедурата по СИДДО, по-долу в настоящи фиш е дадено по-подробно описание на притежател на дохода, място на стопанска дейност и определена база.

2. Притежател (бенефициент) на доход

От 1 януари 2011 г. в ДОПК е регламентирано кога чуждестранното лице е „притежател (бенефициент) на доход” за целите на прилагане на процедурата на СИДДО. Според тази разпоредба чуждестранно лице е притежател на дохода, когато:

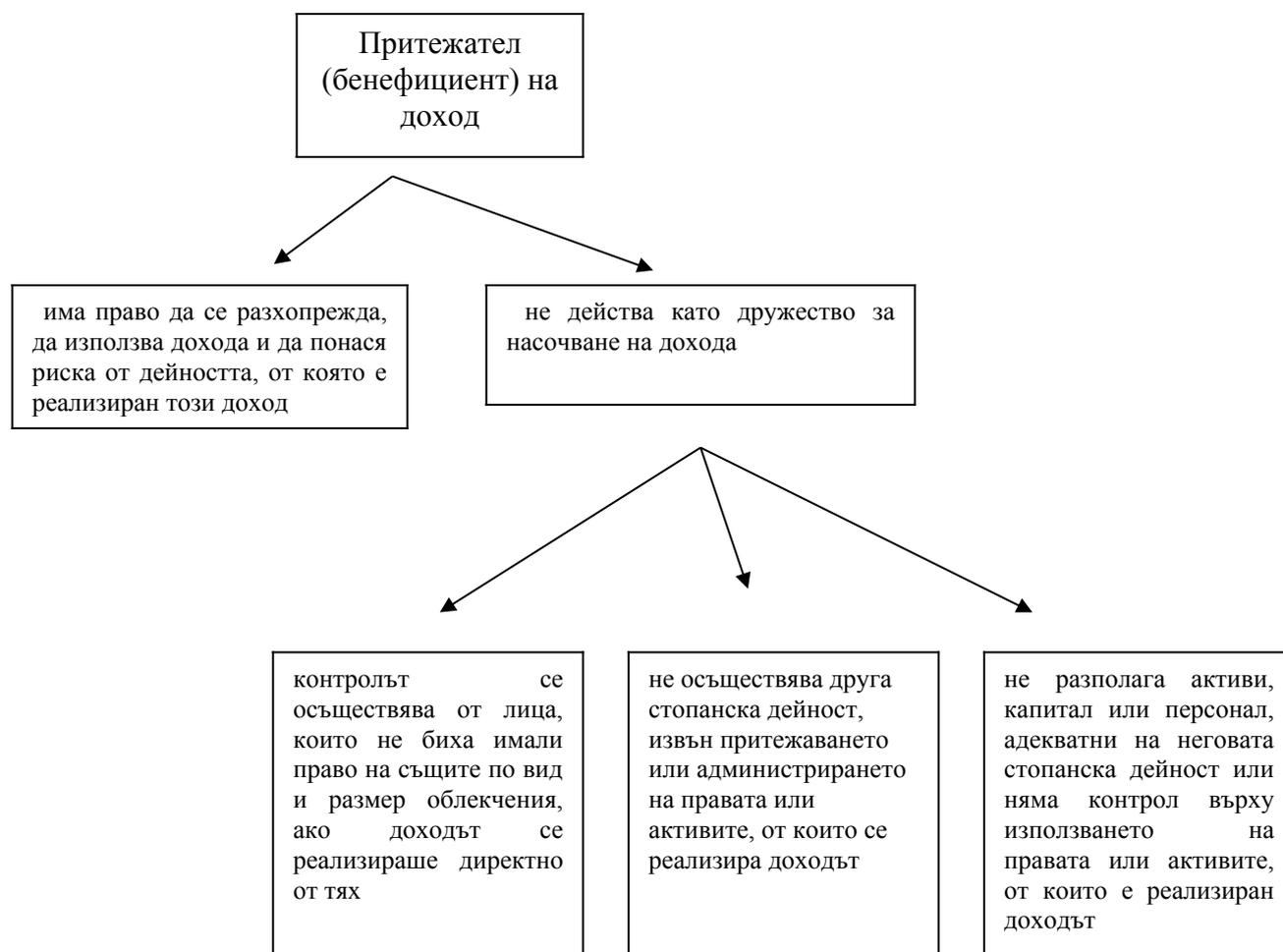
- има право да се разпорежда с дохода, да преценява използването му и понася целия или съществена част от риска от дейността, от която се реализира доходът, и
- не действа като дружество за насочване на дохода.

Според кодекса „дружество за насочване на дохода” е това дружество, за което са налице едновременно следните условия:

- дружеството се контроли от лица, които не биха имали право на същите по вид и размер облекчения, ако доходът се реализираше директно от тях;
- дружеството не осъществява стопанска дейност, извън притежаването и/или администрирането на правата или активите, от които се реализира доходът; и
- дружеството не разполага с активи, капитал или персонал, съответстващи на неговата стопанска дейност или няма контрол върху използването на правата или активите, от които е реализиран доходът.

РАЗДЕЛ VI.I. ОБЩИ ПРАВИЛА

Общи принципи и основания за прилагане на СИДДО

Изключение от това определение е предвидено за дружество, на което повече от половината от акциите му с право на глас се търгуват на регулирания пазар, т.е. дори и да са налице по отношение на него гореизброените условия, в случай че половината от акциите с право на гласа, които то притежава, се търгуват на регулирания пазар, то няма да има качеството на „дружество за насочване на дохода“.

РАЗДЕЛ VI.I. ОБЩИ ПРАВИЛА

Общи принципи и основания за прилагане на СИДДО

3. Място на стопанска дейност

Понятието „място на стопанска дейност” следва да се разглежда от гледна точка на значението му да обоснове облагането на печалбата, съответно дохода на чуждестранното лице в страната. За целите на удостоверяването мястото на стопанска дейност легално е определено в т. 5 на § 1 от Допълнителните разпоредби на ДОПК, като:

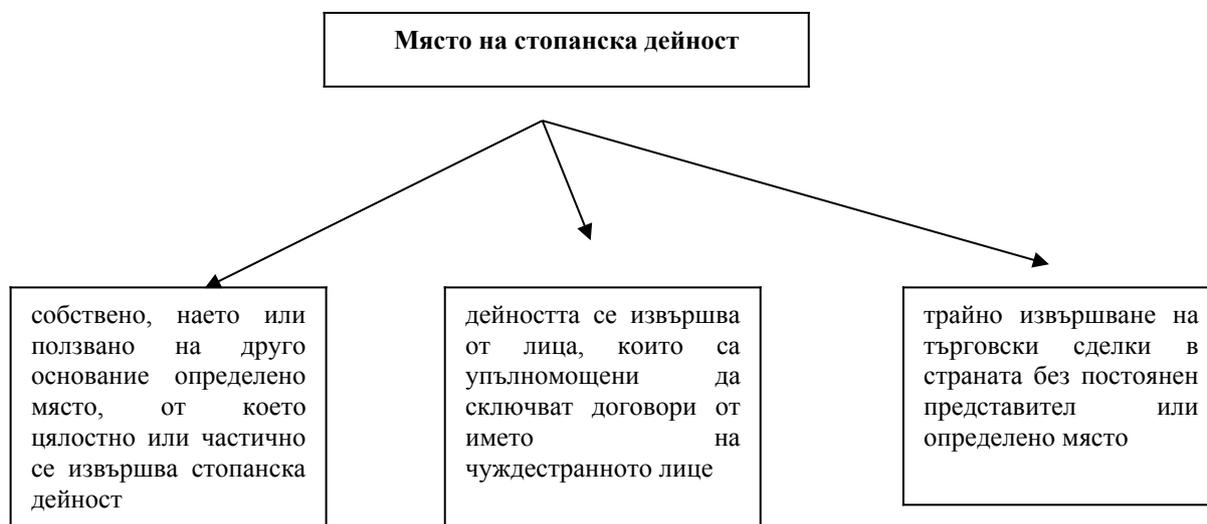
а) **определено място** (собствено, наето или ползвано на друго основание), посредством което чуждестранно лице извършва цялостно или частично стопанска дейност в страната, като например: място на управление; клон; търговско представителство, регистрирано в страната; офис; кантора; ателие; завод; работилница (фабрика); магазин; склад за търговия; сервиз; монтажен обект; строителна площадка; мина; кариера; сонда; петролен или газов кладенец; извор или друг обект на извличане на природни ресурси;

б) **извършване на дейност в страната от лица, упълномощени да сключват договори от името на чуждестранни лица, с изключение на дейността на представителите с независим статут по Глава шеста „Търговско представителство” от Търговския закон;**

Относно определянето на мястото на стопанска дейност тогава, когато дейността се извършва от друго лице, което е упълномощено да сключва договори от името на чуждестранното лице, са изключени тези лица, които са упълномощени за същото, но го извършват в качеството на лица с независим статут, т.е. разграничението е по отношение статута на упълномощеното лице, как то извършва действията, за които е упълномощено – с независим или зависим статут. Субективната връзка при наличието на представител на чуждестранното лице, чрез който то осъществява дейността си в страната обосновава възникването на място на стопанска дейност. Може да се приеме, че представителят ще е с независим статут, ако е самостоятелен от лицето, което представлява както юридически, така и икономически, и действа в рамките на обичайния си бизнес.

Лицето, чиято дейност може да обуслови „място на стопанска дейност” за чуждестранното лице е така нареченият зависим представител, без значение дали същият е в трудово правоотношение с това лице или е самостоятелен. Това могат да бъдат както физически лица, така и юридически лица. Дали представителят е независим от представляваното от него чуждестранно лице, зависи от обхвата на задълженията му към него. Когато стопанската дейност на лица, работещи за сметка на чуждестранно лице, се подчинява на подробни инструкции или като цяло е под неговия контрол, такива лица не може да се счита, че са с независим статут.

в) трайно извършване на търговски сделки с място на изпълнение в страната, дори когато чуждестранното лице няма постоянен представител или определено място.

4. Определена база

В дефинирането на понятието „определена база” е казано, че това е **определено място**, чрез което чуждестранно физическо лице извършва цялостно или частично независими лични услуги или упражнява свободна професия в страната или когато същото това лице осъществява трайно извършване на независими лични услуги или упражняване на

РАЗДЕЛ VI.I. ОБЩИ ПРАВИЛА

Общи принципи и основания за прилагане на СИДДО

свободна професия в страната, дори без да разполага с **определено място**. Например като определено място в ДОПК са изброени архитектурното ателие, зъболекарския кабинет, адвокатската или друга кантора на консултант, офиса на независим одитор или счетоводител.